

การเก็บรวบรวมพยานวัตถุ

การเก็บรวบรวมและจัดส่งพยานวัตถุจากสถานที่เกิดเหตุ จากร่างกายของผู้เสียหายหรือผู้ตาย อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในขั้นสืบสวนและสอบสวน และในชั้นศาลก็ตามการเก็บพยานวัตถุต้องกระทำถูกต้องตามกฎหมาย จึงถือเป็นพยานที่ยอมรับได้ ดังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงก่อนที่จะทำการเก็บพยานวัตถุคือ ผู้ที่จะทำการเก็บนั้นกฎหมายจะต้องให้อำนาจในการเก็บพยานวัตถุไว้ เช่น เป็นพนักงานสอบสวน เป็นเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน และวิธีการเก็บพยานวัตถุจะต้องเป็นวิธีที่เหมาะสม เช่น เมื่อพบอาวุธปืนพกวิวอลเวอร์ ขนาด .38 ตกอยู่ในสถานที่เกิดเหตุ ผู้เก็บพิจารณาแล้วว่า อาวุธปืนดังกล่าว สามารถตรวจหาลายนิ้วมือ ตำแหน่งของปลอกกระสุนปืนในลูกไม่ ดำหนีพิเศษของร่องเกลียวสันเกลียวในลำกล้องปืน ดังนั้นผู้เก็บจะต้องเลือกวิธีการเก็บที่ไม่ทำให้สิ่งเหล่านี้เสียไป การเก็บที่ผิดวิธีหรือไม่เหมาะสมสามารถทำให้ข้อโต้แย้งในชั้นศาลได้

เพื่อให้พยานวัตถุใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลได้ พยานวัตถุนั้นจะต้อง

- ระบุรายละเอียดของพยานวัตถุอย่างชัดเจน
- แสดงช่วงของการครอบครองพยานวัตถุโดยตลอด
- เป็นพยานวัตถุที่มีความเป็นสาระสำคัญ
- ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายทุกขั้นตอน

เจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานหรือพนักงานสอบสวน ผู้อยู่ในสถานที่เกิดเหตุจะต้องมีหน้าที่ในการเก็บรวบรวม และแสดงตำแหน่งพยานวัตถุที่ตรวจพบ การเก็บพยานวัตถุควรหลีกเลี่ยงการจับต้องพยานวัตถุโดยตรง และควรใส่ถุงมือขณะทำการเก็บพยานวัตถุ

หลักการปฏิบัติในการเก็บรวบรวมพยานวัตถุ

1. การบันทึกตำแหน่งและสภาพของพยานวัตถุ เมื่อตรวจพบสิ่งใดระหว่างการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ก่อนจะจับต้องหรือหยิบขึ้นมาจะต้องมีการบันทึกตำแหน่งและสภาพของพยานวัตถุ นั้นให้เรียบร้อยเสียก่อน การระบุตำแหน่งควรใช้วิธีวัดจากจุดเคลื่อนที่ไม่ได้ไปหาพยานวัตถุตามหลักในเรื่องการทำแผนที่หรือแผนผัง หรืออาจใช้วิธีที่เรียกว่า (Grid Method) มาใช้เพื่อแสดงตำแหน่งของพยานวัตถุก็ได้ถ้าหากพยานวัตถุที่พบมีจำนวนมาก วิธีการนี้จะเหมาะสมกว่าวิธีอื่น

การจดบันทึกสภาพพยานวัตถุควรระบุลักษณะโดยละเอียดว่าสิ่งนั้นเป็นอะไร มีขนาดเท่าใด มีลักษณะที่เห็นได้ชัดด้วยสายตาเป็นอย่างไร

2. ถ่ายภาพพยานวัตถุที่ตรวจพบไว้ พยานวัตถุทุกชิ้นจะต้องทำการถ่ายภาพไว้ก่อนทำการเก็บ และควรถ่ายภาพทั้งในระยะไกลและใกล้ การถ่ายในระยะไกลก็เพื่อยืนยันตำแหน่งที่พบ และแสดงความสัมพันธ์ของพยานวัตถุนั้นกับสภาพโดยรอบ ส่วนการถ่ายโอนในระยะใกล้เพื่อให้เห็นพยานวัตถุจริงที่จะทำการเก็บ ซึ่งในการถ่ายภาพระยะใกล้ควรมีมาตรวัดระยะกำกับทุกครั้ง เพื่อจะได้ทราบขนาดที่แน่นอนของวัตถุนั้น ๆ จากภาพถ่ายได้

3. การทำคำหนังสือลักษณะ ทำคำหนังสือลักษณะลงบนพยานวัตถุที่ตรวจพบหรือบนภาชนะที่ใช้บรรจุเป็นหลักฐานว่าเป็นสิ่งที่ตรวจพบในคดีใด เมื่อใด โดยผู้ใด การทำคำหนังสือควรทำที่พยานวัตถุทุกชิ้นและทำในตำแหน่งที่จะไม่กระทบกระเทือนต่อการตรวจพิสูจน์ เช่น ปลอกกระสุนปืนไม่ควรทำคำหนังสือที่งานท้ายปลอกกระสุนปืน หัวกระสุนปืนไม่ควรทำคำหนังสือที่ด้านของหัวกระสุนปืน ถ้าไม่อาจทำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ลงบนตัวพยานวัตถุนั้น ๆ ได้ อาจใช้วิธีผู้ป้ายแสดงรายการไว้กับวัตถุนั้น หรือทำฉลากปิดบนวัตถุ หรือพยานที่ใช้ในการบรรจุแทนก็ได้

รายละเอียดของฉลากปิดพยานวัตถุ

1. ชื่อผู้เก็บ
2. วัน เวลา ที่เก็บ
3. ชนิดคดี
4. ลักษณะ , ตำแหน่งที่พบ
5. รายละเอียดคดี
6. วัน เวลา ที่เกิดเหตุ
7. สถานที่เกิดเหตุ

4. การเก็บรวบรวม เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการปฏิบัติต่อพยานวัตถุเพื่อนำไปดำเนินการทางคดีต่อไป ขั้นตอนนี้มีความสำคัญเพราะหากบกพร่องอาจทำให้เกิดการสูญหายหรือการแปรสภาพของพยานวัตถุที่จะตามมาได้หากผู้เก็บรวบรวมทำไม่ถูกวิธี หลักในการเก็บพยานวัตถุจะต้องทำการเก็บพยานวัตถุซึ่งจะสูญหาย หรือเสียหายได้ง่ายเป็นอันดับแรก บรรจุในภาชนะที่สะอาด มีขนาดพอเหมาะกับขนาดของพยานวัตถุไม่คับหรือหลวมเกินไป ในกรณีที่มีพยานวัตถุหลายชิ้นต้องแยกบรรจุไม่นำมาเก็บไว้ในที่เดียวกัน เพราะอาจทำให้เกิดการสับสนและพยานวัตถุบางชนิดอาจเสียหายไป การเก็บพยานวัตถุควรกระทำโดยผู้ที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเท่านั้น ตั้งแต่เริ่มต้นเก็บจนถึงการตรวจพิสูจน์ พยานวัตถุควรให้ผ่านมือน้อยคนที่สุดและไม่ขาดช่วงการครอบครอง สามารถแสดงลูกโซ่การครอบครอง

พยานวัตถุ การเก็บตัวอย่างของพยานวัตถุควรเก็บไว้ให้มากที่สุดเพราะบางครั้งสถานที่เกิดเหตุเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ทำให้ไม่สามารถกลับไปเก็บพยานวัตถุเพิ่มเติมได้

การเก็บพยานวัตถุแต่ละประเภท

โลหิต

มักพบอยู่ในอาชญากรรมที่มีความรุนแรง เช่น คดีฆาตกรรมด้วยอาวุธต่าง ๆ โลหิตที่ไหลออกมาจะมีปริมาณมากน้อยอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับความฉกรรจ์ของบาดแผล ส่วนใดของร่างกายที่เกิดเป็นแผลฉกรรจ์ และบาดแผลอยู่ใกล้ทางเดินของเส้นโลหิตใหญ่ ก็ย่อมจะมีโลหิตไหลออกมามาก โลหิตที่ไหลออกมาอาจจะเปราะเปื้อนอยู่ในที่ต่าง ๆ เช่น ตามเสื้อผ้า พื้น ฝาผนัง ตามร่างกายผู้เสียหาย หรือคนร้าย และอาวุธที่ใช้ทำร้าย โลหิตที่ไหลออกมาเปราะเปื้อนอยู่ตามที่แตกต่างกัน ดังกล่าวนั้น จะมีลักษณะเกาะแน่นเป็นหยดหรือคราบอยู่ ณ ที่นั้นเรียกว่า หยดโลหิต หรือคราบโลหิต หยดโลหิต หรือคราบโลหิตนี้นับว่าเป็นประโยชน์แก่การสืบสวนเป็นอันมากดังจะกล่าวดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้การไปถึงวิธีการกระทำผิดของคนร้าย เช่น กรณีฆาตกรรมพบอาวุธมีดมีคราบโลหิตติดอยู่ พบรอยคราบโลหิตเปราะเปื้อนอยู่จำนวนมากในสถานที่เกิดเหตุ ทำให้สันนิษฐานได้ว่าคนร้ายลงมือฆ่าผู้ตายในสถานที่เกิดเหตุ นั้น โดยใช้อาวุธมีด

2. ช่วยให้การไปถึงเส้นทางหลบหนีของคนร้าย เช่น กรณีมีการยิงต่อสู้ระหว่างเจ้าหน้าที่และคนร้าย เมื่อคนร้ายถูกยิงแล้วบาดเจ็บแล้วหลบหนีไป หยดโลหิตจากบาดแผลที่ถูกยิงอาจจะหยดเป็นทางไปตลอด เป็นตัวบ่งบอกถึงเส้นทางหลบหนีของคนร้าย

3. ช่วยในการตรวจพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลผู้กระทำผิด เช่น การตรวจหาหมู่เลือด หรือการตรวจพิสูจน์โลหิตโดยวิธี DNA Fingerprint

4. ช่วยให้การทราบระยะเวลาของการตายที่ผ่านมาแล้ว เช่น ในกรณีที่มีผู้พบศพถูกฆ่าตายทิ้งไว้ในที่แห่งหนึ่ง โดยไม่ทราบว่าผู้ผู้นั้นได้ถูกฆ่าตายมาตั้งแต่เมื่อใด การพิจารณาลักษณะของหยดโลหิต หรือคราบโลหิตประกอบกับสิ่งอื่น ๆ อาจจะทราบได้ว่าผู้ผู้นั้นได้ถูกฆ่าตายตั้งแต่เมื่อใด

- โลหิตที่ไหลออกมาใหม่ ๆ จะมีลักษณะเหลวและมีสีแดงเข้ม
- ต่อมาจะเป็นลักษณะเหลวตรงกลาง ส่วนตามขอบของโลหิตจะค่อย ๆ แห้ง และสีจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแก่ ต่อจากนั้นจะค่อย ๆ เปลี่ยนสภาพแห้งหรือเป็นสะเก็ด สีน้ำตาลแก่ หรือสีดำ

วิธีการเก็บโลหิต

โลหิตเปียก

1. ปริมาณมากหรือเป็นกองโลหิต

ก. ใช้ที่หยอดตา(eyedropper)หรือหลอดฉีดยาคูดเก็บของเหลวใส่ไว้ในภาชนะที่บรรจุที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรค (Sterile) ปริมาณที่ใช้สำหรับการตรวจพิสูจน์ประมาณ 5 ซีซี

ข. รีบนำส่งตรวจพิสูจน์ทันทีทันใด ถ้าไม่สามารถทำได้ให้แช่ไว้ในตู้เย็น หรือถุงน้ำแข็งแต่ห้ามนำไปแช่แข็งโดยเด็ดขาด

2. ปริมาณน้อย

ก. ใช้สำลีชนิด 100 เปอร์เซนต์ หรือผ้าก๊อซ กระดาษซับ ผ้าขาวสะอาด กระดาษเยื่อ อย่่างใดอย่างหนึ่ง ซับเก็บขึ้นมา

ข. นำสำลีหรือผ้าก๊อซ ฯลฯ ตามข้อ ก. ไปฟ้งลมให้แห้งก่อนห้ามฟ้งแดด เพื่อป้องกันไม่ให้โลหิตเสีย หรือเสื่อมสภาพไป

ค. เก็บในหลอดทดลองหรือภาชนะบรรจุอื่นที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรคแล้ว

คราบโลหิตแห้ง

1. บนผิวหนังไม่ดูดซึม

ก. ถ้ามีปริมาณของเลือดแห้งเพียงพอ ให้ใช้ใบมีดโกนที่สะอาดขูดออกจากผิวของวัตถุกรณีที่ไม่สามารถใช้วิธีการขูดได้ ให้ใช้กระดาษซับ การคายเยื่อ สำลี ผ้าก๊อซอย่างใดอย่างหนึ่งที่สะอาดขนาดพอสมควรชุบน้ำเกลือ (น้ำเกลือผสม 0.9%) หรือน้ำกลั่นปิดตรงคราบโลหิตจนกระทั่งโลหิตซึมซับออกมาที่กระดาษ (สังเกตจากสี) และนำมาฟ้งลมให้แห้ง วิธีต้องนำของกลางตัวอย่างส่งไปตรวจพิสูจน์พร้อมกับของกลางปัญหาด้วย

ข. เก็บไว้ในภาชนะบรรจุที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรค

2. บนผิวหนังดูดซึม

ก. นำวัตถุที่มีคราบโลหิตส่งตรวจพิสูจน์ทั้งชิ้น เช่น เสื้อผ้า ท่อนไม้ที่สงสัยว่าคนร้ายใช้ตีผู้ตาย

ข. ให้แยกบรรจุหีบห่อ และเก็บไว้ในภาชนะที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรค

อสุจิ

เป็นของเหลวอีกอย่างหนึ่งในร่างกาย ซึ่งตรวจพบบ่อยที่สุดในสถานที่เกิดเหตุคดีฆาตกรรม โดยเฉพาะในคดีเกี่ยวกับความผิดทางเพศ การตรวจพิสูจน์เป็นการยืนยันว่าคราบที่พบนี้เป็นคราบอสุจิหรือไม่ ซึ่งสนับสนุนว่ามีการร่วมเพศเกิดขึ้นจริง แต่การจะยืนยันว่าคราบอสุจินั้นเป็นของใครจะต้องมีการตรวจพิสูจน์ในขั้นตอนอื่น ๆ อีก เช่น การตรวจหาหมู่เลือด ตรวจด้วยวิธี PCR เป็นต้น

วิธีสังเกตคราบอสุจิเบื้องต้น

1. มีลักษณะเหนียวติดเสื้อผ้า เมื่อแห้งจะแข็งคล้ายลงแป้งเปียก

2. เมื่อเอาเสื้อผ้าที่สงสัยไปส่องด้วยแสงอุตราไวโอเลต ในตำแหน่งที่เปียก ถ้าเป็นน้ำอสุจิ จะเรืองแสง อย่างไรก็ตามวิธีนี้อาจมีข้อผิดพลาดได้ เนื่องจากผงซักฟอกมีส่วนผสมบางอย่างทำให้เกิดการเรืองแสง UV ได้เช่นกัน

วิธีการเก็บคราบอสุจิ

คราบเปียก

1. มีปริมาณมาก

ก. ใช้ที่หยอดตาหรือเข็มฉีดยาคูดเก็บขึ้นมา

ข. ใส่ในหลอดฆ่าเชื้อโรค

2. มีปริมาณน้อย

ก. ใช้สำลีหรือผ้าก๊อซหรือกระดาษเยื่อซับเก็บขึ้นมา

ข. นำไปผึ่งให้แห้ง แล้วจึงเก็บในภาชนะที่ฆ่าเชื้อโรค

คราบแห้ง

ก. ถ้าติดอยู่บนเสื้อผ้าให้เก็บมาทั้งชิ้น ระวังอย่าให้คราบแตกหรือถูกปนเปื้อน

ข. ถ้าติดอยู่ตามร่างกาย ให้ใช้สำลี 100 เปอร์เซ็นต์ ชุบน้ำกลั่นเช็ดคราบออกนำไปผึ่งลมให้แห้ง เก็บในหลอดแก้วหรือภาชนะบรรจุอื่นที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรค

การห่อของกลางที่เป็นเสื้อผ้า พับให้เรียบร้อยอย่าให้ถูกรอยคราบ ให้รอยคราบอยู่ด้านบนวางบนกระดาษแข็ง กว้างยาวพอสมควร ใช้กระดาษสะอาดทาบบนรอยคราบ แล้วเอากระดาษแข็งอีกชั้นหนึ่งวางทับประกบผูกมัดให้แน่นแล้วจึงนำส่งตรวจพิสูจน์

เส้นผม เส้นขน

เส้นผมหรือเส้นขนเป็นพยานหลักฐานที่พบอยู่เสมอในอาชญากรรมที่มีการสัมผัสทางร่างกายกัน เช่น ฆาตกรรม ช่มชู้ ทำร้ายร่างกาย อุบัติเหตุจราจร เป็นต้น เส้นผมหรือเส้นขนอาจพบอยู่ในสถานที่เกิดเหตุ ตามร่างกายของผู้เสียหายหรือผู้ต้องสงสัย ติดอยู่ที่อาวุธ เครื่องมือยานพาหนะหรือตามเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายก็เป็นได้

เส้นผมหรือเส้นขนนั้นถือเป็นพยานวัตถุที่ใช้ในการจำแนกอย่างกว้าง ๆ ไม่สามารถระบุชี้ชัดลงไปได้ว่าเป็นเส้นผมของใคร เพียงบอกได้ว่าเส้นผมที่พบในสถานที่เกิดเหตุนั้นอาจจะเป็นของผู้ต้องสงสัย หรือบุคคลอื่นที่มีลักษณะผมคล้ายคลึงกันก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม การตรวจเส้นผมหรือเส้นขนก็สามารถใช้ในการแยกผู้บริสุทธิ์ออกจากผู้ต้องสงสัยได้อย่างแน่นอน (การตรวจในแง่ของการจำแนกออก)

ประโยชน์ของเส้นผมหรือเส้นขน

1. เชื่อมโยงผู้ต้องสงสัยกับสถานที่เกิดเหตุ
2. เชื่อมโยงผู้ต้องสงสัยกับอาวุธ
3. สนับสนุนค่าใช้จ่ายของการพยาน
4. บอกถึงเส้นทางของคนร้ายในการเข้าและออกจากสถานที่เกิดเหตุ
5. สามารถพบได้ที่บริเวณหรือตามสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี เช่น ผู้ตาย สถานที่เกิดเหตุ อาวุธ เครื่องมือ ยานพาหนะ เสื้อผ้า ผู้ต้องสงสัย

ประโยชน์ของการตรวจเส้นผมหรือเส้นขน

1. ทราบ SPECIES คนหรือสัตว์
2. ทราบเชื้อชาติ Caucasoid , Aegroid , หรือ Mongoloid
3. ตำแหน่งที่อยู่บนร่างกาย สีระชะ คอ หน้าอก อวัยวะเพศ เป็นต้น
4. การบำรุงรักษา การย้อม ดัดหรือยัดเส้นผม การเคลือบสารบางตัว ฯลฯ
5. ลักษณะของการหลุดร่วง ถูกดึงเองตามธรรมชาติ ถูกตัด ในข้อนี้เป็นสิ่งที่ผู้ตรวจสามารถพิจารณาได้เองในสถานที่เกิดเหตุ จากการสังเกตดังนี้
  - ก. เส้นผมที่ถูกดึงหลุดออกมา จะมีส่วนของรากผมติดออกมาด้วย ซึ่งในส่วนของรากผมนี้สามารถใช้ในการตรวจหาเพศ หมู่เลือดได้
  - ข. เส้นผมที่หลุดร่วงตามธรรมชาติ จะไม่มีส่วนรากผมให้เห็น เนื่องจากรากผมฝ่อไป

การที่พบว่าเส้นผมจำนวนมากในสถานที่เกิดเหตุ มีลักษณะการหลุดร่วงมาจากการถูกดึงนั้น ก็อาจหมายถึงว่า มีการต่อสู้กันในที่เกิดเหตุ หรือถ้าเป็นกรณีของการข่มขืน ก็อาจแสดงถึงการไม่ยินยอมพร้อมใจได้

นอกจากนี้การที่พบเส้นผมตกอยู่จำนวนมากในบริเวณใด ก็ยังอาจแสดงว่าบริเวณนั้นเป็นตำแหน่งจริงที่เกิดเหตุหรือบริเวณที่มีการต่อสู้กัน

วิธีการเก็บเส้นผมหรือเส้นขน

1. ใช้ไฟฉายส่องทำมุมเฉียงกับพื้น เพื่อตรวจหาเส้นผมหรือเส้นขนบนพื้นผิวในสถานที่เกิดเหตุ
2. ใช้ปากคีบเก็บเส้นผมหรือเส้นขนขึ้นมาอย่างระมัดระวัง อย่าให้เส้นผมหรือเส้นขนแตกหรือหัก
3. หรืออาจใช้สก๊อตเทปด้านเหนียวดึงเส้นผมหรือเส้นขนขึ้นมา หรือใช้แผ่นเซลโลเฟนปิดลงบนพื้นที่สงสัย พยานวัตถุนั้นจะติดขึ้นมาพร้อมกับแผ่นเซลโลเฟน
4. บรรจุในภาชนะสะอาดมีฝาปิด หรือใส่ในซองจดหมายหรือกระดาษพับ

ลูกกระสุนปืน

เมื่อลูกกระสุนปืนถูกยิงออกจากอาวุธปืนร่องรอยคำหนิที่อยู่ภายในลำกล้องของอาวุธปืนจะประทับติดอยู่ที่ลูกกระสุนปืน จากร่องรอยคำหนิเหล่านั้น ตามหลักวิชาของการตรวจเกี่ยวกับอาวุธปืน จะสามารถบอกถึงชนิดของอาวุธปืนได้และถ้าในกรณีที่ลูกกระสุนปืนนั้นเก็บได้จากในสถานที่เกิดเหตุ ก็สามารถยืนยันได้ว่า ลูกกระสุนปืนดังกล่าวถูกยิงมาจากอาวุธปืนที่สงสัยหรือไม่ ซึ่งนักเรียนจะได้ศึกษาเรื่องของอาวุธปืนอย่างละเอียดในวิชาพิสูจน์หลักฐาน 2

วิธีการเก็บลูกกระสุนปืน

1. ควรเก็บลูกกระสุนปืนอย่างระมัดระวัง ไม่ให้ถูกกับส่วนของร่องเกลียว และสันเกลียวภายในลำกล้องปืนที่ประทับติดอยู่ที่ด้านข้างของลูกกระสุนปืน
2. ถ้าลูกกระสุนปืนฝังติดอยู่กับประตู ดันไม้ ผนัง ฯลฯ ควรเคลื่อนย้ายออกมาโดยตัดส่วนที่ลูกกระสุนฝังอยู่ออกมาทั้งชิ้น ไม่ควรใช้วิธีขุดหรือเจาะเอาเฉพาะลูกกระสุนปืนออกมา เพราะการเจาะอาจไปถูกลูกกระสุนปืนให้เกิดร่องรอยคำหนิเพิ่ม ซึ่งจะเป็นการทำลายคุณค่าของพยานวัตถุนั้น ไม่สามารถนำมาใช้ในการตรวจพิสูจน์ได้
3. ลูกกระสุนปืนที่ตรวจพบควรมานำมาตรวจหาโลหิต และสิ่งอื่น ๆ ก่อนที่จะทำการบรรจุหีบห่อ
4. ควรทำเครื่องหมายไว้ที่ส่วนท้ายหรือส่วนหัวของลูกกระสุนปืน

5. ลูกกระสุนปืนแต่ละลูกให้แยกหีบห่อกัน บรรจุในภาชนะที่ป้องกันการกระแทกได้ เช่นซองพลาสติก ใส่อุปกรณ์ไว้โดยรอบ เป็นต้น เพื่อมิให้เกิดรอยถลอกหรือรอยครูดที่ลูกกระสุนปืน
6. บนภาชนะที่ใช้บรรจุควรมีรายละเอียดของลูกกระสุนปืนและตำแหน่งที่ตรวจพบ

ปลอกกระสุนปืน

การตรวจพบปลอกกระสุนอาจบอกถึงทิศทางและตำแหน่งที่มีการต่อสู้กัน รวมถึงจำนวนนัดที่ยิงขนาดของกระสุนปืนและประเภทของอาวุธที่ใช้ยิง การตรวจตามหลักวิชาเกี่ยวกับอาวุธปืน ยังสามารถยืนยันได้ว่าปลอกกระสุนปืนนี้ยังมาจากอาวุธปืน ที่สงสัยหรือไม่

วิธีการเก็บ

1. ปลอกกระสุนปืนที่ตรวจพบควรทำเครื่องหมายที่ด้านในของปลอก ตรงตำแหน่งปลายด้านที่เปิด
2. อย่าทำตำหนิลงบนตำแหน่งหรือใกล้กับตำแหน่ง งานท้ายปลอกกระสุนปืน
3. ต้องระมัดระวังอยู่เสมอว่ามีรอยลายนิ้วมือติดอยู่ที่ด้านข้างของปลอกกระสุนปืนและทำการตรวจรอยลายนิ้วมือด้วยวิธีการที่เหมาะสม
4. แยกหีบห่อและบรรจุในภาชนะที่ป้องกันการกระแทกได้ เช่นซองพลาสติกใส่อุปกรณ์ไว้โดยรอบป้องกันการมิให้เกิดรอยถลอกหรือรอยครูดที่ปลอกกระสุนปืน
5. ระบุรายละเอียดของปลอกกระสุนปืนและตำแหน่งที่ตรวจพบลงบนภาชนะบรรจุ

ปลอกกระสุนปืนลูกซอง

1. การเก็บปลอกกระสุนปืนที่เป็นพลาสติกหรือกระดาษควรจะปฏิบัติเช่นเดียวกับการเก็บปลอกกระสุน
2. ทำเครื่องหมายลงบนส่วนที่เป็นโลหะด้านข้างของปลอก
3. ห้ามทำเครื่องหมายลงบนส่วนงานท้ายปลอกกระสุนปืน

กระสุนปืน

1. ตรวจหารอยลายนิ้วมือที่กระสุนปืนก่อนทำเครื่องหมาย
2. ทำเครื่องหมายที่ด้านข้างของกระสุนปืน
3. บรรจุหีบห่อโดยระบุตำแหน่งที่พบและรายละเอียดของกระสุนปืนลงบนภาชนะบรรจุด้วย

อาวุธปืน

1. ถ่ายภาพตรงตำแหน่งที่พบ
2. ตรวจหารอยลายนิ้วมือและฝ่ามือแฝง

3. ตรวจสอบโลหิต (การยิงในระยะประชิดอาจทำให้ เลือด ผม หรือเศษเนื้อเยื่อกระเด็นมาติดที่อาวุธ)
4. ก่อนทำการตรวจในข้อ 2 – 3 ให้เอากระสุนปืนออกก่อนและถ้าเป็นออโตเมติกให้กดเซฟไว้ด้วย
5. แยกบรรจุในภาชนะที่เหมาะสม โดยทั่วไปมักนิยมใส่ในกล่องกระดาษแข็งมีสายพลาสติกรัดครึ่งอาวุธไว้ เพื่อไม่ให้เคลื่อน
6. ระบุรายละเอียดของอาวุธ ยี่ห้อ รุ่น เลขประจำปืน เลขทะเบียนปืน ขนาดอาวุธปืน และขนาดบรรจุกระสุนปืน ลงบนภาชนะบรรจุ ตัวอย่างเช่น ปืนพกวิวอลเวอร์ขนาดบรรจุ 5 หรือ 6 นัด เป็นต้น ทำคำหาอาวุธทุกชิ้นที่ตรวจพบ โดยปฏิบัติดังนี้
  - ปืนพกวิวอลเวอร์ ทำคำหาที่โครงปืน ลากล๊องและลูกม่
  - ปืนยาว ทำคำหาที่ลากล๊อง ลูกเลื่อน โครงปืน
  - ปืนพกออโตเมติก ทำคำหาที่โครงปืน ลูกเลื่อน ลากล๊อง

บุหรีและยาสูบ

บุหรี, ก้นบุหรี, ยาสูบ และส่วนซีเก้่า จะพบได้บ่อยครั้งในสถานที่เกิดเหตุและผู้ตรวจมักมองข้ามประโยชน์ของพยานวัตถุชนิดนี้เสมอ การสังเกตและพิจารณาพยานชนิดนี้ในสถานที่เกิดเหตุสามารถที่จะบ่งบอกข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการสืบสวนได้ดังนี้

1. ยี่ห้อของบุหรี จะปรากฏอยู่ส่วนก้นบุหรี และซองบุหรี
  2. นิสยในการสูบบุหรี การสูบจนหมดมวนถึงก้นบุหรี การสูบบุหรีครึ่งมวน
  3. ชนิดของสิ่งที่สูบ สังเกตซีเก้่าที่พบจะทราบได้ว่า คนร้ายสูบซิการ์หรือไปป์
  4. จำนวนของคนร้าย ข้อมูลนี้ไม่สามารถที่จะระบุจำนวนคนร้ายที่แน่นอนได้ แต่สามารถระบุจำนวนอย่างน้อยที่สุด เช่น พบก้นบุหรี 2 ยี่ห้อ ตกอยู่ในสถานที่เกิดเหตุดังนั้นคนร้ายน่าจะมียอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป
  5. แหล่งที่จำหน่ายบุหรี โดยปกติที่ซองบุหรีมักจะมีประทับตราของร้านที่จำหน่าย ซึ่งอาจจะทำให้ทราบถึงบริเวณพื้นที่คนร้ายอาศัยอยู่
  6. เพศของคนร้าย โดยสังเกตจากรอยลิปสติกที่ก้นบุหรี
- นอกจากนี้การตรวจพิสูจน์ในห้องปฏิบัติการยังสามารถยืนยันตัวผู้กระทำผิดได้จาก
1. การตรวจหารอยลายนิ้วมือและฝ่ามือแฝงที่ก้นบุหรี และซองบุหรี ซึ่งอาจใช้วิธีการตรวจด้วย นินไฮดริน (Ninhydrin) หรือซิลเวอร์ไนเตรด (Silver nitrate)

2. การตรวจหาหมู่เลือด ABO จากน้ำลายที่ติดอยู่บนนุหรี

วิธีการเก็บนุหรีและก้นนุหรี

1. ใช้ปากกิบเก็บขึ้นมา
2. นำไปฝั่งลมให้แห้ง
3. แยกบรรจุในภาชนะที่สะอาดเพื่อป้องกันการปนเปื้อน เช่น ซองพลาสติก ขวดแก้ว เป็นต้น
4. ระบุรายละเอียดและตำแหน่งที่พบลงบนภาชนะบรรจุ

ดิน

การตรวจดินด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน สามารถบ่งชี้ถึงชนิดและปริมาณของแร่ธาตุที่เป็นส่วนประกอบในดินได้ ซึ่งชนิดและปริมาณของแร่ธาตุในดินแต่ละแห่งนั้นจะแตกต่างกันนอกจากนี้สีของดิน ชนิดของแบคทีเรีย พืช รา และซากไม้ ฯลฯ ที่อยู่ในดินก็ยังแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ดังนั้นการเก็บตัวอย่างของดินที่ติดอยู่กับรองเท้า เสื้อผ้า เครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอื่น ๆ มาตรวจเปรียบเทียบกับดินที่เก็บจากสถานที่เกิดเหตุ อาจเป็นประโยชน์ในการเชื่อมโยงผู้ต้องสงสัยเข้ากับสถานที่เกิดเหตุใช้เป็นพยานหลักฐานผูกมัดผู้ต้องหาได้แน่นอนมากยิ่งขึ้น

วิธีการเก็บตัวอย่างดิน

1. เก็บตัวอย่างดินจากหลาย ๆ จุดในสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากส่วนประกอบของแร่ธาตุและสารอินทรีย์ในดินจะแตกต่างกัน แม้จะอยู่ในระยะใกล้กันก็ตาม
2. เก็บตัวอย่างดินในแต่ละจุดอย่างน้อยหนึ่งถ้วยกาแฟ หรือหนึ่งกำมือ
3. ฝั่งให้แห้ง
4. แยกบรรจุหีบห่อในภาชนะที่เหมาะสม สะอาดผ่านการฆ่าเชื้อแล้ว
5. ระบุรายละเอียดของดินและตำแหน่งที่พบลงบนภาชนะบรรจุ

การตรวจเขม่าปืน

หมายถึง เขม่าปืนที่เกิดจากการเผาไหม้ของชนวนท้ายกระสุนปืนหรือแก๊ปปืน

ประโยชน์

1. ยืนยันตัวผู้กระทำผิด
2. ช่วยให้การไปถึงลักษณะการใช้อาวุธปืน

วิธีการใช้ในการตรวจ

1. พาราฟินเทสต์
2. อะตอมมิกแอฟชั่น สเปคโตรโฟโตเมตริ

คูสาร 2 ตัว คือ แอนติโมนี เบเรียม

วิธีการตรวจ

1. เตรียม Conton bud 5 ชิ้น ซองพลาสติก 5 ซอง กรดไนตริก 5 %
2. ใช้ Conton bud จุ่มกรดไนตริกเจ็ดหลังมือ ฝ่ามือ เก็บบรรจุใส่ซอง โดยแยกตามส่วนที่เจ็ด
หลังมือขวา ฝ่ามือขวา หลังมือซ้าย ฝ่ามือซ้าย
3. ส่งตรวจพิสูจน์